

საქართველოს კანონი
სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ

თავი I
ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. სამხედრო ვალდებულება

1. საქართველოს კონსტიტუციის შესაბამისად საქართველოს დაცვა და სამხედრო ვალდებულების მოხდა საამისო უნარის მქონე ყველა მოქალაქის მოვალეობაა. სამხედრო ვალდებულების მოხდის ფორმა განისაზღვრება კანონით.

2. სამხედრო ვალდებულება ითვალისწინებს:
- ა) სამხედრო აღრიცხვას;
  - ბ) სამხედრო სამსახურისათვის მომზადებას;
  - გ) სამხედრო სამსახურს;
  - დ) რეზერვს.

მუხლი 2. სამხედრო სამსახურის სახეები

1. სამხედრო სამსახური იყოფა სავალდებულო, საკონტრაქტო (პროფესიულ), კადრის სამხედრო სამსახურებად და რეზერვად. სამხედრო ვალდებულება შეიძლება მოხდილ იქნეს საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო სამსახურის სახითაც. საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო სამსახურის ვადა სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურისათვის, ასევე სავალდებულო და საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო სამსახურის ვადა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსათვის განისაზღვრება ამ კანონის 32-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით, ხოლო საქართველოს იუსტიციის სამინისტროსათვის – ამ კანონის 32-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ე“ ქვეპუნქტებით. საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო სამსახურიდან კადრის სამხედრო სამსახურში ჩარიცხვისათვის სამხედრო მოსამსახურემ უნდა ჩააბაროს საკვალიფიკაციო გამოცდები. საკვალიფიკაციო გამოცდების ჩატარების წესი და პირობები განისაზღვრება საქართველოს თავდაცვის მინისტრის და შესაბამისი უწყების ხელმძღვანელის ნორმატიული აქტით.

2. სამხედრო სამსახურში მყოფნი იწოდებან სამხედრო მოსამსახურეებად, ხოლო რეზერვში მყოფნი - რეზერვისტებად.

საქართველოს 2002 წლის 2 1 ივნის ის კანონი №1527 - სსმ I, № 2 1, 12.0 7 .2002 წ., მუხ.83

საქართველოს 2002 წლის 2 5 დეკემბრი ის კანონი №1 893 - სსმ I, № 3 , 1 7 . 01 .200 3 წ., მუხ. 18

საქართველოს 2004 წლის 9 დეკემბრი ის კანონი №641 - სსმ I, №38, 24.12.2004 წ., მუხ. 1 78

საქართველოს 2006 წლის 28 აპრილი ის კანონი № 2938 - სსმ I, № 14 , 15 . 05 .200 6 წ., მუხ. 94

მუხლი 3. სამხედრო ფიცი

1. სამხედრო სამსახურში გაწვეული მოქალაქე დებს სამხედრო ფიცს, რომლის ტექსტს ამტკიცებს საქართველოს პარლამენტი.

2. საქართველოს მოქალაქეობის არმქონე პირი სამხედრო ფიცის დადების ნაცვლად იღებს წერილობით ვალდებულებას.

3. სამხედრო მოსამსახურემ სამხედრო ფიცის დადებამდე ან წერილობითი ვალდებულების აღებამდე არ შეიძლება შესარულოს საბრძოლო ამოცანები (საბრძოლო მოქმედება, საბრძოლო მორიგეობა, საბრძოლო სამსახური, საგუშაგო სამსახური).

მუხლი 4. შეზღუდვები მოქალაქისათვის, რომელმაც არ მოიხადა სამხედრო ვალდებულება

მოქალაქეს, რომელმაც არ მოიხადა სამხედრო ვალდებულება, კანონმდებლობით შეიძლება დაუწესდეს შეზღუდვები სახელმწიფო სამსახურში თანამდებობაზე დანიშვნისას.

მუხლი 5. უცხო სახელმწიფოს მოქალაქისა და მოქალაქეობის არმქონე პირის ვალდებულებანი

1. მოქალაქეობის არმქონე საქართველოში მუდმივად მცხოვრები პირი მიიჩნევა სამხედრო ვალდებულად და მასზე ვრცელდება ამ კანონით დადგენილი სამხედრო ვალდებულების მოხდის ფორმები.

2. უცხო სახელმწიფოს მოქალაქე პირადი სურვილით და საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილებით შეიძლება მიღებულ იქნეს საქართველოს სამხედრო სამსახურში. ამ შემთხვევაში ის სამხედრო ფიცის დადების ნაცვლად იღებს წერილობით ვალდებულებას საქართველოს სახელმწიფოსა და სამხედრო სამსახურისადმი ერთგულებისა და კანონმდებლობის განუხრელად შესრულების თაობაზე. წერილობითი ვალდებულების ტექსტი განისაზღვრება დებულებით სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

3. თუ სპეციალურად არ არის აღნიშნული, ამ კანონით გათვალისწინებული უფლება-მოვალეობანი ვრცელდება საქართველოს მოქალაქეობის არმქონე, საქართველოში მუდმივად მცხოვრებ პირზეც.

4. ამ მუხლში ჩამოთვლილ პირთა მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის წესი დადგენილია ამ კანონით და

სამხედრო შეკრებების გავლასთან დაკავშირებით

1. სამხედრო აღრიცხვის ჩატარების, სამხედრო სამსახურისათვის აუცილებელი მომზადებისა და სამხედრო სამსახურთან დაკავშირებული სამედიცინო შემოწმების დროს მოქალაქე თავისუფლდება სამსახურიდან (სასწავლებლიდან) სამუშაო (სწავლების) ადგილისა და ამ ადგილზე საშუალო ხელფასის (სტიპენდიის) შენარჩუნებით.

2. სამხედრო შეკრებების გავლის დროს მოქალაქე თავისუფლდება სამსახურიდან (სასწავლებლიდან) სამუშაოს (სწავლების) ადგილის შენარჩუნებით. მას ხელფასის (სტიპენდიის) სახით უხდიან სამხედრო თანამდებობის ან სამხედრო წოდების ფულად სარგოს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ან შესაბამისი უწყების სახსრებიდან.

3. სამხედრო სამსახურში ან სამხედრო შეკრებაზე გაწვეული მოქალაქე სამსახურამდე და უკან მგზავრობისას უზრუნველყოფილია გაწვევით სამხედრო სამსახურში მყოფი მოსამსახურისათვის დაწესებული კვების ნორმებით გათვალისწინებული ულუფით ან შესაბამისი ფულადი კომპენსაციით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ან შესაბამისი უწყების სახსრებიდან.

თავი II სამხედრო ვალდებულების მოხდის წესი

მუხლი 9. სამხედრო ვალდებულების მოხდას დაქვემდებარებული მოქალაქის ასაკი

18-დან 27 წლამდე ასაკის საქართველოს მოქალაქე, რომელიც იმყოფება ან ვალდებულია იმყოფებოდეს სამხედრო აღრიცხვაზე და არა აქვს სამხედრო სამსახურში გაწვევისაგან გათავისუფლების ან გაწვევის გადავადების უფლება – ექვემდებარება სამხედრო ვალდებულების მოხდას.

მუხლი 10. სამხედრო სასწავლებელში სწავლა

1. სამხედრო აღრიცხვაზე მყოფი საშუალო, საშუალო-სპეციალური და უმაღლესი განათლების მქონე საქართველოს მოქალაქე (საქართველოში მუდმივად მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონე პირი), რომელსაც არ გაუვლია სამხედრო სავალდებულო სამსახური და არ შესრულებია 27 წელი, მისაღები გამოცდების ჩაბარების შემდეგ ჩაირიცხება სამხედრო სასწავლებელში და იწოდება კურსანტად. სწავლის შეწყვეტის შემთხვევაში კურსანტს, რომელმაც იმსახურა სამხედრო ვალდებულების მოხდისათვის ამ კანონით დადგენილი ვადით, სამხედრო ვალდებულება მოხდილად ჩაითვლება და ჩაირიცხება რეზერვის შესაბამის კატეგორიაში.

2. სამხედრო აღრიცხვაზე მყოფი საშუალო, საშუალო-სპეციალური და უმაღლესი განათლების მქონე რეზერვში მყოფი მოქალაქე, საკონტრაქტო (პროფესიულ) და კადრის სამხედრო სამსახურების სამხედრო მოსამსახურები მისაღები გამოცდების ჩაბარების შემდეგ ჩაირიცხებიან სამხედრო სასწავლებელში და იწოდებიან მსმენელად. მსმენელი ითვლება საკონტრაქტო (პროფესიულ) ან კადრის სამხედრო სამსახურში მყოფად.

საქართველოს 2002 წლის 21 ივნის ის კანონი №1527 - სსმ I, № 2 1, 12.0 7 .2002 წ., მუხ.83

თავი III სამხედრო აღრიცხვა

მუხლი 11. მოქალაქის მოვალეობა იმყოფებოდეს სამხედრო აღრიცხვაზე

1. ყველა მოქალაქე ვალდებულია იმყოფებოდეს სამხედრო აღრიცხვაზე. სამხედრო აღრიცხვას არ ექვემდებარება:

- ამ კანონით სამხედრო ვალდებულებისაგან გათავისუფლებული;
- ქალი, რომელსაც არ გააჩნია სამხედრო-სააღრიცხვო სპეციალობა;
- გ) სამხედრო სამსახურში მყოფი;

დ) საქართველოს შინაგან საქმეთა და იუსტიციის სამინისტროების და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის საკონტრაქტო (პროფესიული) მოსამსახურები;

ე) არასამხედრო, ალტერნატიულ, შრომით სამსახურში მყოფი;

ვ) რეზერვში ყოფნის ზღვრულ ასაკს მიღწეული;

ზ) პირი, რომელიც იხდის სისხლის სამართლის სასჯელს თავისუფლების აღკვეთის სახით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „დ ქვეპუნქტში აღნიშნული პირები იმყოფებიან შესაბამისი ორგანოს სპეციალურ აღრიცხვაზე.“

საქართველოს 1999 წლის 19 მარტი ის კანონი № 1849 - სსმ I, № 12(19), 06.0 4 . 1999 წ., მუხ. 42

საქართველოს 2002 წლის 2 5 დეკემბრი ის კანონი №1 893 - სსმ I, № 3 , 1 7 . 01 .200 3 წ., მუხ. 18

საქართველოს 2004 წლის 2 4 დეკემბრი ის კანონი №811 - სსმ I, № 3 9, 25.12.2004 წ., მუხ. 1 90

საქართველოს 2006 წლის 28 აპრილ ის კანონი № 2938 - სსმ I, № 14 , 15 . 05 .200 6 წ., მუხ. 94

მუხლი 12. სამხედრო აღრიცხვის განმახორციელებელი ორგანოები

1. მოქალაქეთა სამხედრო აღრიცხვას ახორციელებენ ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს სამხედრო

და სამედიცინო კომისიების წევრი ექიმ-სპეციალისტების შრომითი ანაზღაურება წარმოებს შესაბამისი ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტის ხარჯზე, კანონმდებლობით დადგენილი ნორმატივების შესაბამისად. საქართველოს 2004 წლის 9 დეკემბრი ის კანონი №641 - სსმ I, №38, 24.12.2004 წ., მუხ. 1 78

მუხლი 16. მოქალაქის ვალდებულებანი სამხედრო აღრიცხვასთან დაკავშირებით

1. მოქალაქე სამხედრო აღრიცხვასთან დაკავშირებით ვალდებულია ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს სამხედრო განყოფილებაში გამოცხადდეს იმ რაიონის, ქალაქის (რაიონული დაყოფის გარეშე) კომისიის თავმჯდომარის გამოძახებით, სადაც იგი მუდმივად (3 თვეზე მეტი ხნით) ან დროებით ცხოვრობს.

2. მოქალაქე, რომელიც დათხოვნილია სამხედრო სამსახურიდან რეზერვში ჩარიცხვით, ვალდებულია რეზერვში ჩარიცხვის შესახებ დოკუმენტის მიღებიდან 2 კვირის ვადაში გამოცხადდეს სამხედრო აღრიცხვაზე ასაყვანად რაიონის, ქალაქის (რაიონული დაყოფის გარეშე) სამობილიზაციო განყოფილებაში საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

3. ახალ საცხოვრებელ ადგილზე გადასვლისას მოქალაქე ვალდებულია 2 კვირის ვადაში გამოცხადდეს სამხედრო აღრიცხვაზე ასაყვანად რაიონის, ქალაქის (რაიონული დაყოფის გარეშე) ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს სამხედრო განყოფილებაში ახალი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო საზღვარგარეთ საცხოვრებლად წასვლისას – იმავე ვადაში საქართველოს საელჩოში ან წარმომადგენლობაში, რეზერვისტები კი – სამობილიზაციო განყოფილებაში.

4. ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს სამხედრო განყოფილების ან სამობილიზაციო განყოფილების მოთხოვნის შემთხვევაში სამხედრო აღრიცხვაზე მყოფი მოქალაქე ვალდებულია 2 კვირის ვადაში მიაწოდოს ცნობა ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს სამხედრო განყოფილებას ან სამობილიზაციო განყოფილებას თავისი ოჯახური მდგომარეობის, რაიონის, ქალაქის (რაიონული დაყოფის გარეშე) ფარგლებში საცხოვრებელი ადგილის, სამუშაო ადგილის და თანამდებობის შეცვლისა და განათლების შესახებ. საქართველოს 2002 წლის 21 ივნის ის კანონი №1527 - სსმ I, № 2 1, 12.0 7 .2002 წ., მუხ.83

თავი IV მოქალაქის მომზადება სამხედრო სამსახურისათვის

მუხლი 17. სამხედრო სამსახურისათვის მოქალაქის მომზადების სახეები

1. სამხედრო სამსახურისათვის მოქალაქის მომზადება ითვალისწინება:

ა) სამხედრო-პატრიოტულ აღზრდას;

ბ) ფიზიკურ მომზადებას და სპორტის სამხედრო-გამოყენებით სახეობებში მეცადინეობას;

გ) სამკურნალო-პროფილაქტიკურ და გამაჯანსაღებელ მუშაობას;

დ) რეზერვის სამხედრო სპეციალისტების მომზადებასა და გადამზადებას სამხედრო ნაწილებში სპეციალურ შეკრებებზე, აგრეთვე პერიოდულად რეზერვის ოფიცირების სამეთაურო მომზადებას.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“-„გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ღონისძიებების საგანმანათლებლო დაწესებულებებში განხორციელების პროგრამა განისაზღვრება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებისა და თავდაცვის მინისტრების ერთობლივი ბრძანებით.

საქართველოს 2004 წლის 9 დეკემბრი ის კანონი №641 - სსმ I, №38, 24.12.2004 წ., მუხ. 1 78

მუხლი 18. (ამოღებულია)

საქართველოს 200 6 წლის 30 ივნის ის კანონი № 3428 - სსმ I, № 27 , 1 7 .0 7 .200 6 წ., მუხ. 224

მუხლი 19. რეზერვისტთა მომზადება

1. მოქალაქე რეზერვისტთა მომზადების შესაბამისი პროგრამით მომზადებას ერთი წლის ვადით გადის უმაღლეს სამხედრო სასწავლებელში, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ეროვნულ გვარდიაში ან საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დაქვემდებარებაში არსებულ სხვა სასწავლებელში.

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული რეზერვისტთა მომზადების შესაბამისი პროგრამის გავლა ჩაითვლება სამხედრო ვალდებულების მოხდად.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ რეზერვისტთა მომზადების პროგრამას შეიმუშავებს საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბი და საქართველოს თავდაცვის მინისტრის წარდგინებით ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

4. უმაღლეს სამხედრო სასწავლებელში, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ეროვნულ გვარდიაში ან საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დაქვემდებარებაში არსებულ სხვა სასწავლებელში მოსამზადებელ რეზერვისტთა რიცხოვნობას სამხედრო-სააღრიცხვო სპეციალობების მიხედვით განსაზღვრავს საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბი.

საქართველოს 2002 წლის 2 1 ივნის ის კანონი №1527 - სსმ I, № 2 1, 12.0 7 .2002 წ., მუხ.83

საქართველოს 2004 წლის 9 დეკემბრი ის კანონი №641 - სსმ I, №38, 24.12.2004 წ., მუხ. 1 78

თავი V საქართველოს სამხედრო ძალებში გაწვევა

1. საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით იქმნება ცენტრალური გამწვევი კომისია და იმავე ბრძანებულებით განისაზღვრება ცენტრალური გამწვევი კომისიის თავმჯდომარე. ცენტრალურ გამწვევ კომისიაში იქმნება – მუდმივმოქმედი სამხედრო-სამედიცინო საექსპერტო კომისია, რომლის უფლებამოსილება, სამედიცინო შემოწმების ორგანიზებისა და ჩატარების წესი განისაზღვრება დებულებით „სამხედრო-სამედიცინო ექსპერტიზის შესახებ“, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

2. ცენტრალურ გამწვევ კომისიაში შედიან:

- კომისიის თავმჯდომარე;
- კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე;

გ) კომისიის წევრები – სახელმწიფო კანცელარიის, საქართველოს თავდაცვის, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის, განათლების, შინაგან საქმეთა სამინისტროების, ახალგაზრდობის საქმეთა სახელმწიფო დეპარტამენტის და პროკურატურის წარმომადგენლები. საჭიროების შემთხვევაში გამწვევი კომისიის შემადგენლობაში შეიძლება შეყვანილ იქნენ შესაბამისი საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლები და სხვა პირები;

დ) კომისიის მდივანი.

საქართველოს 1999 წლის 28 მაის ის კანონი № 1987 - სსმ I, № 21(28), 14.06.1999 წ., მუხ. 103

საქართველოს 2002 წლის 21 ივნის ის კანონი № 1527 - სსმ I, № 21, 12.07.2002 წ., მუხ. 83

საქართველოს 2004 წლის 9 დეკემბრის ის კანონი № 641 - სსმ I, № 38, 24.12.2004 წ., მუხ. 1 78

მუხლი 27. სამედიცინო შემოწმება

1. სამხედრო სამსახურში გასაწვევი მოქალაქე სამედიცინო შემოწმებას გადის წვევამდელთა შემკრებ-გამანაწილებელ პუნქტში არსებულ მუდმივმოქმედ სამხედრო-სამედიცინო საექსპერტო კომისიაში.

2. მუდმივმოქმედი სამხედრო-სამედიცინო საექსპერტო კომისია შემოწმების შემდეგ წვევამდელის შესახებ იძლევა დასკვნას სამხედრო სამსახურისათვის მისი ვარგისანობის თაობაზე შემდეგი კატეგორიების მიხედვით:

- ვარგისა სამხედრო სამსახურისათვის;
- ვარგისა სამხედრო სამსახურისათვის უმნიშვნელო შეზღუდვით;
- შეზღუდულად ვარგისა სამხედრო სამსახურისათვის;
- დროებით უვარგისა სამხედრო სამსახურისათვის;
- უვარგისა სამხედრო სამსახურისათვის.

3. მოქალაქეთა სამხედრო სამსახურისათვის მოსამზადებელი სამკურნალო-პროფილაქტიკური და გამაჯანსაღებელი ღონისძიებები, სამხედრო ძალებში გასაწვევ წვევამდელთა დამატებითი სამედიცინო გამოკვლევები და მუდმივმოქმედი სამხედრო-სამედიცინო საექსპერტო კომისიის მიერ ჩატარებული სამუშაოები ფინანსდება საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსათვის საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ასიგნებებიდან.

საქართველოს 2003 წლის 7 მაის ის კანონი № 2226 - სსმ I, № 12, 21.05.2003 წ., მუხ. 65

საქართველოს 2004 წლის 9 დეკემბრის ის კანონი № 641 - სსმ I, № 38, 24.12.2004 წ., მუხ. 1 78

მუხლი 28. წვევამდელის ვალდებულებანი

წვევამდელი ვალდებულია ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს გამოძახებით გამოცხადდეს სამედიცინო შემოწმებასა და გამწვევი კომისიის სხდომაზე, ხოლო ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს ხელმძღვანელის უწყებით – სამხედრო სამსახურში გასაწვევად.

საქართველოს 2002 წლის 21 ივნის ის კანონი № 1527 - სსმ I, № 21, 12.07.2002 წ., მუხ. 83

თავი VI

სამხედრო სამსახურში გაწვევისაგან გათავისუფლება და გაწვევის გადავადება

მუხლი 29. სამხედრო სამსახურში გაწვევისაგან გათავისუფლება

1. სამხედრო სამსახურში გაწვევისაგან თავისუფლდებიან:

- ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო სამხედრო სამსახურისათვის უვარგისად ცნობილი პირი;
- პირი, რომელმაც სამხედრო სამსახური სხვა სახელმწიფოს სამხედრო ძალებში გაიარა;
- პირი, რომელიც სისხლის სამართლის მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულის ჩადენისათვის არის ნასამართლევი;
- პირი, რომელიც გადის არასამხედრო, ალტერნატიულ, შრომით სამსახურს;
- ასპირანტი;
- პირი, რომელსაც მინიჭებული აქვს სამეცნიერო ხარისხი და ეწევა პედაგოგიურ ან სამეცნიერო მუშაობას;
- ერთადერთი ვაჟი ოჯახში, რომლის ერთი წევრი მაინც დაიღუპა საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში ან სამხედრო სამსახურის გავლისას.

2. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია გათავისუფლოს სამხედრო ვალდებულების მოხდისაგან განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული წვევამდელი.

- ბ) სამხედრო წესდებით დადგენილ თანამდებობრივ მოვალეობათა შესრულება;
- გ) საბრძოლო მორიგეობის (საბრძოლო სამსახურის) შესრულება;
- დ) საველე სწავლებასა და გემების ლაშქრობაში მონაწილეობა;
- ე) მეთაურის (უფროსის) მიერ გაცემული ბრძანების, განკარგულების ან დასახული ამოცანის შესრულება;
- ვ) სამხედრო ნაწილის (დაწესებულების) ტერიტორიაზე ყოფნა დღის განაწესით დადგენილი სამსახურებრივი დროის განმავლობაში, ან თუ ეს გამოწვეულია სამსახურებრივი საჭიროებით;
- ზ) სამსახურებრივი მივლინებაში ან სამკურნალოდ ყოფნა;
- თ) სამსახურის ადგილამდე და უკან მგზავრობა;
- ი) სამკურნალო ადგილამდე და უკან მგზავრობა;
- კ) სამხედრო შეკრებების გავლა;
- ღ) ტყვედ (გარდა ნებაყოფლობით ტყვედ დანებებისა), მძევლად ან ინტერნირებულად ყოფნა;
- მ) უგზო-უკვლოდ დაკარგვა – უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ცნობამდე ან კანონით დადგენილი წესით გარდაცვლილად გამოცხადებამდე;
- ნ) სხვა პირის სიცოცხლის, ჯანმრთელობის, პატივისა და ღირსების დაცვა;
- ო) სამართალდამცავი ორგანოებისათვის დახმარების გაწევა;
- პ) სხვაგვარი ქმედება, რომელიც სასამართლომ ცნო საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ინტერესების დაცვისათვის ჩადენილად;
- ჟ) მის მიმართ უკანონოდ შეფარდებული აღმკვეთი ღონისძიების მოხდის პერიოდი.

5. სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გავლისას პირს უნარჩუნდება სამუშაო ადგილი.
საქართველოს 2002 წლის 2 1 ივნის ის კანონი №1527 - სსმ I, № 2 1, 12.0 7 .2002 წ., მუხ.83

მუხლი 32. სამხედრო სამსახურის ვადები

1. სამხედრო მოსამსახურეთათვის დადგენილია სამხედრო სამსახურის შემდეგი ვადები:
  - ა) გაწვევით ვადიანი სამხედრო სამსახურის გამვლელთათვის – 12 თვე;
  - ა¹) გაწვევით ვადიანი საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო სამსახურის გამვლელისათვის – არანაკლებ 3 წლისა, გარდა ამ პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა;
  - ბ) (ამოღებულია);
  - გ) (ამოღებულია);
- დ) კადრის ოფიცრისათვის - არანაკლებ 10 წელი;
  - ე) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს გაწვევით ვადიანი საკონტრაქტო (პროფესიული) მოსამსახურისათვის – 18 თვე.
2. სამხედრო სამსახურის დაწყების დღედ ითვლება სამხედრო ნაწილის პირად შემადგენლობაში ან შესაბამისი სამხედრო უწყების სამხედრო სამსახურში ჩარიცხვის დღე.
3. სამხედრო სამსახურის დამთავრების დღედ ითვლება ამ კანონით დადგენილი სამხედრო სამსახურის ვადის გასვლისა და სამხედრო ნაწილის პირადი შემადგენლობის სიიდან ამორიცხვის დღე.
4. სამხედრო შეკრებათა და სამხედრო სამსახურის გავლის დრო ჩაითვლება სამხედრო სამსახურის და/ან შრომის საერთო სტაჟში.

საქართველოს 1999 წლის 9 სექტემბრ ის კანონი № 2396 - სსმ I, № 43(50), 21.0 9 . 1999 წ., მუხ. 226

საქართველოს 200 4 წლის 26 ოქტომბრ ის კანონი № 500 - სსმ I, № 32 , 1 0 . 11.200 4 წ., მუხ. 148

საქართველოს 2004 წლის 9 დეკემბრ ის კანონი №641 - სსმ I, №38, 24.12.2004 წ., მუხ. 1 78

საქართველოს 2005 წლის 25 მარტ ის კანონი № 1207 - სსმ I, № 14 , 18 . 04 .200 5 წ., მუხ. 91

საქართველოს 2006 წლის 28 აპრილ ის კანონი № 2938 - სსმ I, № 14 , 15 . 05 .200 6 წ., მუხ. 94

მუხლი 33. სამხედრო თანამდებობანი

1. სამხედრო-სააღრიცხვო სპეციალობების მიხედვით სამხედრო თანამდებობათა ნუსხას ადგენს საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსი თავდაცვის მინისტრთან შეთანხმებით ან შესაბამისი სამხედრო უწყების ხელმძღვანელი და დასამტკიცებლად წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტს.
  2. ყოველი სამხედრო თანამდებობისათვის საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბი თავდაცვის მინისტრთან შეთანხმებით ან სხვა შესაბამისი სამხედრო უწყება აწესებს საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს.
- საქართველოს 2004 წლის 9 დეკემბრ ის კანონი №641 - სსმ I, №38, 24.12.2004 წ., მუხ. 1 78

მუხლი 34. სამხედრო ფორმის ტანსაცმელი

1. სამხედრო მოსამსახურეთათვის წესდება ჯარის შესაბამის სახეობათა ფორმის ტანსაცმელი.
2. სამხედრო ფორმის ტანსაცმელს და განმასხვავებელ ნიშნებს ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი, ხოლო მათი ტარების წესს – საქართველოს თავდაცვის მინისტრი.

მუხლი 35. სამხედრო სამსახურის ზღვრული ასაკი

1. სამხედრო მოსამსახურისათვის სამხედრო სამსახურის ზღვრული ასაკია:
- ა) საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო სამსახურის კაპრალების, სერუანტებისა და მიჩმანებისათვის – 50 წელი;

მოწყობილობების მომსახურებითა და რემონტით;

ე) საზღვაო ფლოტის შემადგენლობა;

ვ) პედაგოგები;

ზ) სტუდენტები და მოსწავლეები;

თ) ამ კანონის 29-ე და 30-ე მუხლებით გათვალისწინებული რომელიმე საფუძვლის მქონენი;

ი) საზღვარგარეთ მყოფნი;

კ) საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დამტკიცებული თანამდებობის პირთა ნუსხით გათვალისწინებული პირები;

ლ) დიპლომატიური თანამდებობის პირები.

2. საქართველოს სამხედრო ძალების პირველი თანრიგის რეზერვში ჩარიცხვა ნებაყოფლობითა და სამხედრო შეკრებიდან გათავისუფლებას არ ექვემდებარება.

საქართველოს 1999 წლის 25 ივნის ის კანონი № 2185 - სსმ I, № 27(34), 06.07.1999 წ., მუხ. 145

საქართველოს 2002 წლის 21 ივნის ის კანონი № 1527 - სსმ I, № 2 1, 12.07.2002 წ., მუხ. 83

მუხლი 44. სამხედრო შეკრების გავლის წესი

1. საქართველოს სამხედრო ძალების რეზერვში მყოფი მოქალაქეების მიერ სამხედრო შეკრების გავლის წესი განისაზღვრება ამ კანონითა და დებულებით სამხედრო შეკრებათა ჩატარებისა და გავლის წესის შესახებ. დებულებას შეიმუშავებს ეროვნული უშიშროების საბჭო და დასამტკიცებლად წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტს.

2. საქართველოს სამხედრო ძალების რეზერვში სამხედრო წოდებები ენიჭება:

ა) საქართველოს სამხედრო ძალების პირველი თანრიგის რეზერვში ყოფნის პერიოდში სამხედრო მოსამსახურეს ამ კანონით დადგენილი წესით;

ბ) მეორე თანრიგის რეზერვში ყოფნის პერიოდში რეზერვისტს ამ კანონით დადგენილი წესით, სამხედრო შეკრების დასრულებისას შესაბამისი საკვალიფიკაციო გამოცდების ჩაბარების შემდეგ;

გ) მესამე თანრიგის რეზერვში ყოფნის პერიოდში რეზერვისტს მორიგი სამხედრო წოდება არ ენიჭება.

საქართველოს 1999 წლის 28 მაის ის კანონი № 1987 - სსმ I, № 21(28), 14.06.1999 წ., მუხ. 103

საქართველოს 2002 წლის 21 ივნის ის კანონი № 1527 - სსმ I, № 2 1, 12.07.2002 წ., მუხ. 83

თავი X

პასუხისმგებლობა სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ კანონმდებლობის დარღვევისათვის

მუხლი 45. მოქალაქისა და თანამდებობის პირის პასუხისმგებლობა სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ კანონმდებლობის დარღვევისათვის

1. მოქალაქე, რომელიც ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს სამხედრო განყოფილების გამოძახებით, მითითებულ ვადაში არ გამოცხადდება არასაპატიო მიზეზით, ჩაითვლება სამხედრო ვალდებულების შესრულებისაგან თავის ამრიდებლად და დაეკისრება პასუხისმგებლობა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

2. მოქალაქეს, რომელიც სამხედრო სამსახურში ან სამხედრო შეკრებაზე გაწვევის შესახებ ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს ხელმძღვანელის ან სამობილიზაციო განყოფილების უწყების მიღებისას მითითებულ ვადაში არ გამოცხადდება არასაპატიო მიზეზით ან უკანონოდ გათავისუფლდება სამხედრო სამსახურიდან, ან გადაუვადდება იგი, დაეკისრება პასუხისმგებლობა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს სამხედრო განყოფილების ან სამობილიზაციო განყოფილების გამოძახებით გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზი, მისი დოკუმენტური დადასტურებით, არის მოქალაქის ახლო ნათესავის (დედა, მამა, მეუღლე, შვილი, და, ძმა) ან აღმზრდელის გარდაცვალება, ავადმყოფობა, აგრეთვე სტიქიური ხასიათის ან სხვა სახის დაუძლეველი გარემოებანი.

3. სამხედრო აღრიცხვასთან, სამხედრო სამსახურისათვის მომზადებასა და სამხედრო სამსახურის გავლასთან დაკავშირებით მოქალაქის სამედიცინო შემოწმებაში მონაწილე ექიმ-სპეციალისტს, გამწვევი კომისიის წევრს და სხვა თანამდებობის პირს, რომელიც ხელს შეუწყობს მოქალაქეს სამხედრო ვალდებულების შესრულებისათვის თავის არიდებაში ან არ შეასრულებს კანონმდებლობით დადგენილ მოვალეობებს, დაეკისრება პასუხისმგებლობა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

4. სამხედრო მოსამსახურებს და სამხედრო შეკრებაზე გაწვეულ რეზერვისტებს სამხედრო დისციპლინის დარღვევისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრებათ სამხედრო ძალების სადისციპლინო წესდების თანახმად, ხოლო დანაშაულის ჩადენისათვის – კანონმდებლობის შესაბამისად.

5. მოქალაქეს სამხედრო ფორმის ტანსაცმლის და განმასხვავებელი ნიშნების უკანონოდ ტარებისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქართველოს 2002 წლის 21 ივნის ის კანონი № 1527 - სსმ I, № 2 1, 12.07.2002 წ., მუხ. 83

თავი XI გარდამავალი დებულებანი

მუხლი 46. მოქალაქენი, რომლებიც თავისუფლდებიან სამხედრო ვალდებულების მოხდისაგან

1. ამ კანონის მე-9 მუხლით განსაზღვრული სამხედრო ვალდებულების მოხდას დაქვემდებარებული მოქალაქეები, რომელთაც ამ კანონის ამოქმედების დღისთვის შეუსრულდათ 25 წელი, არ მოიხდიან სამხედრო ვალდებულებას და ჩაირიცხებიან რეზერვში.

2. ამ კანონით გათვალისწინებული სამხედრო ვალდებულების მოხდისაგან თავისუფლდებიან 1972 წელს დაბადებული წვევამდელები.

3. ამ კანონის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტები და მე-5-8 პუნქტები, მე-12 მუხლის პირველი პუნქტი, მე-13 მუხლის პირველი და 1¹ პუნქტები, მე-14 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტები, მე-16 მუხლის პირველი-მე-4 პუნქტები, 23-ე მუხლის მე-2 პუნქტი, 24-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტები, 25-ე მუხლის მე-3 პუნქტი, 28-ე მუხლი და 45-ე მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტები ამოქმედდეს 2003 წლის 1 იანვრიდან.

4. სამხედრო სამსახურში გადავადების საფუძვლებს, გარდა ამ კანონის 30-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულისა, წარმოადგენს:

ა) ერთი ან ერთზე მეტი შვილის ყოლა იმ პირთათვის, რომლებიც სარგებლობდნენ ან შეეძლოთ ესარგებლათ სამხედრო სამსახურში გაწვევის გადავადების უფლებით;

ბ) 2002 წლის 15 ივლისამდე წვევამდელის უმაღლეს სასწავლებელში ჩარიცხვა – სასწავლებლის დამთავრებამდე, მაგრამ არა უმეტეს 24 წლის ასაკისა.

5. ამ კანონის 30-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტი ამოქმედდეს 2005 წლის პირველი აპრილიდან, კანონმდებლობით გათვალისწინებული უმაღლესი სასწავლებლების აკრედიტაციის შემდეგ.

6. იმ უმაღლესი სასწავლო დაწესებულების სტუდენტებს, რომლებიც ამ კანონის მე-19 მუხლის (რეზერვისტთა მომზადება) ძალაში შესვლამდე გადიოდნენ სამხედრო კათედრის დამამთავრებელ კურსს, სამხედრო კათედრა ჩაეთვალოთ გავლილად, მიენიჭოთ რიგითის სამხედრო წოდება და ჩაირიცხონ სამხედრო ძალების რეზერვში.

საქართველოს 2002 წლის 21 ივნის ის კანონი №1527 - სსმ I, № 2 1, 12.0 7 .2002 წ., მუხ.83

საქართველოს 2003 წლის 7 მაის ის კანონი № 2226 - სსმ I, № 12 , 21.0 5 .200 3 წ., მუხ. 65

საქართველოს 2004 წლის 9 დეკემბრი ის კანონი №641 - სსმ I, №38, 24.12.2004 წ., მუხ. 1 78

საქართველოს 2005 წლის 25 მარტი ის კანონი № 120 9 - სსმ I, № 14 , 18 . 04 .200 5 წ., მუხ. 9 3

საქართველოს 2006 წლის 28 აპრილი ის კანონი № 2958 - სსმ I, № 15 , 16 . 05 .200 6 წ., მუხ. 108

მუხლი 46¹. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2000 წლის 28 დეკემბრის კანონის საფუძველზე ამნისტირებულ პირთა მიერ სამხედრო ვალდებულების მოხდა

1. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2000 წლის 28 დეკემბრის კანონის საფუძველზე ამნისტირებული პირები, გარდა სამხედრო სავალდებულო სამსახურში 2000 წელს გაწვეული ან გასაწვევი პირებისა, არ მოიხდიან სამხედრო ვალდებულებას და ჩაირიცხებიან რეზერვში.

2. სამხედრო სავალდებულო სამსახურში 2000 წელს გაწვეული ან გასაწვევი პირები, რომლებიც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2000 წლის 28 დეკემბრის კანონის საფუძველზე არიან ამნისტირებულნი და რომელთა მიმართაც არსებობს სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი ან მიმდინარეობდა საქმის სასამართლოში განხილვა, არ მოიხდიან სამხედრო ვალდებულებას და ჩაირიცხებიან რეზერვში.

3. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2000 წლის 28 დეკემბრის კანონის საფუძველზე ამნისტირებული სამხედრო მოსამსახურები ამოირიცხებიან სამხედრო ნაწილის ან სამსახურის სხვა ადგილის პირადი შემადგენლობის სიიდან.

საქართველოს 2000 წლის 28 დეკემბრი ის კანონი № 698 - სსმ I, № 51 , 30 . 12 .2000 წ., მუხ. 151

მუხლი 46². სამხედრო სამსახურის ვადა 2008 წლის 1 იანვრამდე

1. ამ კანონის 32-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის მოქმედება შეჩერებულ იქნეს 2008 წლის 1 იანვრამდე, ხოლო 2008 წლის 1 იანვრამდე გაწვევით ვადიანი სამხედრო სამსახურის გამვლელთათვის სამხედრო სამსახურის ვადა განისაზღვროს 18 თვით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სამხედრო სამსახურის 18-თვიანი ვადა არ ვრცელდება იმ პირებზე, რომლებიც ვადიან სამხედრო სამსახურში გაწვეულ იქნენ 12 თვით.

საქართველოს 200 4 წლის 26 ოქტომბრი ის კანონი № 500 - სსმ I, № 32 , 1 0 . 11 .200 4 წ., მუხ. 148

საქართველოს 2005 წლის 25 თებერვლი ის კანონი № 1049 - სსმ I, № 9 , 1 7 . 03 .200 5 წ., მუხ. 58

თავი XII დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 47. კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით გასაუქმებელი ნორმატიული აქტები

1. ამ კანონის ამოქმედებისთანავე:

23. საქართველოს 2006 წლის 28 აპრილის კანონი №2938 - სსმ I, №14, 15.05.2006 წ., მუხ. 94
24 . საქართველოს 2006 წლის 28 აპრილის კანონი № 2958 - სსმ I, № 15 , 16 . 05 .200 6 წ., მუხ . 108
25 . საქართველოს 200 6 წლის 30 ივნის ის კანონი № 3428 - სსმ I, № 27 , 17 .07 .200 6 წ., მუხ. 224

